

แผนกิจกรรมการศึกษา

ชุดวิชา 41798 วิทยานิพนธ์

สาขาวิชานิติศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ภาคปลาย ปีการศึกษา 2567

คำนำ

ชุดวิชาวิทยานิพนธ์เป็นชุดวิชาที่นักศึกษาต้องศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อที่นักศึกษาสนใจ โดยนำหลักการวิจัยในชุดวิชาการระเบียบวิธีวิจัยและการวิจัยทางนิติศาสตร์มาใช้ ชุดวิชาวิทยานิพนธ์ แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน (1-2-3-4) ขั้นตอนละ 3 หน่วยกิต ซึ่งนักศึกษาจะต้องสอบปกป้องวิทยานิพนธ์หลังจากผ่านกระบวนการทำวิทยานิพนธ์ 3 แล้ว

แผนกกรรมการศึกษาชุดวิชาวิทยานิพนธ์นี้ คณะกรรมการบริหารชุดวิชาได้จัดทำขึ้น เพื่อเป็นกรอบการทำงานของนักศึกษาทั้งวิทยานิพนธ์ 1-2-3-4 หากนักศึกษาสามารถทำงานได้ตามกรอบแผนกกรรมการที่วางไว้ นักศึกษาก็สามารถที่จะเข้าสอบปกป้องวิทยานิพนธ์ได้ภายในกำหนดระยะเวลาตามตารางการศึกษา แผนกกรรมการศึกษานี้ได้กำหนดให้นักศึกษาพบกับอาจารย์ที่ปรึกษาในการสัมมนาข้ามวิทยานิพนธ์ 1-2-3-4 ซึ่งนักศึกษาต้องปฏิบัติตามตารางที่กำหนดไว้โดยเคร่งครัดเพื่อให้งานของนักศึกษาสามารถดำเนินการไปได้อย่างต่อเนื่อง และสำเร็จการศึกษานิติศาสตรมหาบัณฑิตได้โดยเร็ว

ขอให้นักศึกษาอ่านทบทวนรายละเอียดในชุดวิชาวิทยานิพนธ์ และชุดวิชาการระเบียบวิธีวิจัยและการวิจัยทางนิติศาสตร์และกฎหมายเปรียบเทียบชั้นสูง และควรติดตามเว็บไซต์ของสำนักบัณฑิตศึกษา สาขาวิชานิติศาสตร์ โดยเฉพาะการติดต่อสาขาวิชานิติศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช และรับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อย่างสม่ำเสมอ

คณะกรรมการการบริหารชุดวิชาวิทยานิพนธ์
สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
กุมภาพันธ์ 2568

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	2
ปฏิทินการศึกษา	4
รายละเอียดชุดวิชา	5
กิจกรรมการศึกษาวิทยานิพนธ์ 1-2	6
ภาระงานที่กำหนดให้ทำในวิทยานิพนธ์ 1-2	7
กระบวนการในการเรียนและกำหนดการกิจกรรมวิทยานิพนธ์ 1-2	8
กิจกรรมการศึกษาวิทยานิพนธ์ 3-4	10
ภาระงานที่กำหนดให้ทำในวิทยานิพนธ์ 3-4	11
กระบวนการในการเรียนและกำหนดการกิจกรรมวิทยานิพนธ์ 3-4	12
การประเมินผลการศึกษา	13
โครงสร้างของวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระ (สารนิพนธ์)	15
ตัวอย่างการอ้างอิงบรรณานุกรม.....	23
ภาคผนวก.....	32

ปฏิทินการศึกษา

กิจกรรม	วัน/เดือน/ปี
วันเปิดภาคการศึกษา ภาคปลาย ปีการศึกษา 2567	วันที่ 15 มีนาคม 2568
วันสัมมนาเข้มชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 1	วันที่ 24-25 เมษายน 2568
วันสัมมนาเข้มชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 2*-3*-4*	วันที่ 24 เมษายน 2568
วันสุดท้ายของการสอบปกป้องวิทยานิพนธ์	วันที่ 31 สิงหาคม 2568

กำหนดการสัมมนาเข้มชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 1 วันที่ 24-25 เมษายน 2568

วันที่	เวลา	เรื่อง
24 เมษายน 2568	09.00-12.00 น.	รวมฟังบรรยายสัมมนาเข้มชุดวิชาการศึกษาค้นคว้าอิสระ และชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 1-2-3-4
	13.00 น. เป็นต้นไป	นักศึกษาเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา
25 เมษายน 2568	ตั้งแต่เวลา 09.00 น.	นักศึกษาเข้าฟังการให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้ระบบ iThesis สำหรับนักศึกษา (เฉพาะนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 1)

กำหนดการสัมมนาเข้มชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 2-3-4 วันที่ 24 เมษายน 2568

วันที่	เวลา	เรื่อง
24 เมษายน 2568	09.00-12.00 น.	รวมฟังบรรยายสัมมนาเข้มชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 1-2-3-4 และชุดวิชาการศึกษาค้นคว้าอิสระ
	13.00 น. เป็นต้นไป	นักศึกษาเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา

หมายเหตุ * กรณีของนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 2, 3 หรือ 4 และมีอาจารย์ที่ปรึกษาเรียบร้อยแล้ว การนัดหมายอาจเป็นไปตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาดตกลงกับนักศึกษาได้

รายละเอียดชุดวิชา

41798 วิทยานิพนธ์

(12 หน่วยกิต)

Thesis

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ให้นักศึกษา

1. สามารถเลือกปัญหาการวิจัยสำหรับวิทยานิพนธ์ได้
2. สามารถสำรวจและวิเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะทำวิทยานิพนธ์ได้
3. สามารถออกแบบการวิจัยสำหรับวิทยานิพนธ์ได้
4. มีความรู้และทักษะในการเขียนและเสนอโครงการวิทยานิพนธ์ได้
5. สามารถพัฒนาเครื่องมือวิจัยเชิงปริมาณได้
6. สามารถพัฒนาเครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพได้
7. สามารถรวบรวม วิเคราะห์ นำเสนอข้อมูลสำหรับวิทยานิพนธ์
8. สามารถนำเสนอและสอบปกป้องวิทยานิพนธ์
9. สามารถเขียนรายงานวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์
10. สามารถเขียนรายงานการวิจัยเพื่อการเผยแพร่

คำอธิบายชุดวิชา

การเลือกปัญหาการวิจัย การสำรวจและวิเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง การออกแบบการวิจัย การเขียนและเสนอโครงการวิทยานิพนธ์ การพัฒนาเครื่องมือเพื่อการวิจัยสำหรับวิทยานิพนธ์ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพการเก็บรวบรวมข้อมูล การนำเสนอข้อมูลวิทยานิพนธ์ การนำเสนอและสอบปกป้องวิทยานิพนธ์ การเขียนรายงานวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ การเขียนรายงานการวิจัยเพื่อการเผยแพร่

กิจกรรมการศึกษาวิทยานิพนธ์ 1-2

กิจกรรมที่กำหนดให้ทำ

ในการศึกษาวิทยานิพนธ์ 1- 2 นี้ นักศึกษามีกิจกรรมที่จะต้องดำเนินการดังนี้

1. การเสนอหัวข้อวิทยานิพนธ์ หลังจากนักศึกษาลงทะเบียนเรียนชุดวิชานี้แล้ว นักศึกษาจะต้องนำเสนอหัวข้อวิทยานิพนธ์ โดยจัดทำเอกสาร 3 ฉบับ คือ 1) เอกสารแบบขออนุมัติทำวิทยานิพนธ์ บศ.001 เพื่อขอเสนอหัวข้อวิทยานิพนธ์ 2) เอกสารแบบเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์ บศ.002 (ตัวอย่างแบบฟอร์มอยู่ในภาคผนวก) และ 3) บรรณานุกรมที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อวิทยานิพนธ์ที่ขออนุมัติ เอกสารทั้ง 3 ฉบับนี้ต้องส่งให้สาขาวิชาตามระยะเวลาที่สาขาวิชากำหนด

ทั้งนี้ นักศึกษาสามารถระบุชื่ออาจารย์ที่นักศึกษาประสงค์ให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อประกอบการพิจารณาในเบื้องต้น ในแบบฟอร์มขออนุมัติทำวิทยานิพนธ์ (แบบ บศ.001)

2. การเข้าร่วมการสัมมนาเชิงชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 1 นักศึกษานำเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์ ตามแบบ บศ.002 บรรณานุกรม และเสนองานบทที่ 1 : บทนำ และงานบทที่ 2 : ทบทวนวรรณกรรม โดยส่งตัวเล่มวิทยานิพนธ์ เพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาก่อนการสัมมนาเชิงชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 1 และให้นักศึกษานำเสนอแนะกลับไปปรับปรุงและพัฒนาโครงการวิจัยตามที่ได้รับคำแนะนำเพื่อนำเสนอในการสัมมนาเชิงชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 2

หลังจากที่นักศึกษาได้พบอาจารย์ที่ปรึกษาในการสัมมนาเชิงชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 1 ให้นักศึกษาเสนอโครงการวิทยานิพนธ์ตามแบบฟอร์ม บศ.004 เพื่อยืนยันหัวข้อวิทยานิพนธ์หรือปรับแก้หัวข้อวิทยานิพนธ์ ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยจัดทำเอกสาร 3 ฉบับ คือ 1) แบบเสนอโครงการวิทยานิพนธ์ บศ.004 2) เอกสารประกอบการเสนอขอแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 3) ประวัติอาจารย์ที่ปรึกษา (ตัวอย่างแบบฟอร์มอยู่ในภาคผนวก) โดยจัดส่งให้สาขาวิชาภายในระยะเวลาที่สาขาวิชา กำหนด เพื่อให้สาขาวิชาดำเนินการขออนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ และเสนอแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ต่อไป

3. การเข้าร่วมการสัมมนาเชิงชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 2 (การนัดหมายอาจเป็นไปตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาดตกลงกับนักศึกษาได้) นักศึกษานำเสนองานที่ปรับแก้จากการสัมมนาเชิงชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 1 ต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เมื่ออาจารย์ที่ปรึกษาเห็นว่านักศึกษาได้แก้ไขปรับปรุง ตามที่ได้แนะนำครบถ้วนแล้ว นักศึกษาจะได้รับการประเมินผลให้ผ่านการพิจารณาวิทยานิพนธ์ในแต่ละขั้นตอน และมีสิทธิลงทะเบียนชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 3-4 ต่อไป

ภาระงานที่กำหนดให้ทำในวิทยานิพนธ์ 1-2

วิทยานิพนธ์ 1-2 นักศึกษามีภาระงานต้องส่งอาจารย์ที่ปรึกษาในการสัมมนาเข้มชุดวิชา วิทยานิพนธ์ 1 เพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้ตรวจสอบ ให้คำแนะนำ ซึ่งนักศึกษาต้องแก้ไข เพิ่มเติม และ ปรับแก้จนให้แล้วเสร็จ เพื่อนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้งก่อน/ในการสัมมนาเข้มชุดวิชา วิทยานิพนธ์ 2 (การนัดหมายอาจเป็นไปตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาคงกับนักศึกษาได้)

ภาระงานที่ต้องส่งในการสัมมนาเข้มชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 1

1. บทที่ 1 : บทนำ
2. บทที่ 2 : ทบทวนวรรณกรรม

หมายเหตุดูรายละเอียดการเขียนโครงสร้างของวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระ (สารนิพนธ์) โดยสรุป ในหน้า 15

ภาระงานที่ต้องส่งในการสัมมนาเข้มชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 2

นักศึกษาต้องเสนองานที่ปรับแก้ตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้คำแนะนำจากการสัมมนา เข้มชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 1 เมื่ออาจารย์ที่ปรึกษาเห็นว่านักศึกษาได้แก้ไข ปรับปรุงตามที่ได้แนะนำครบถ้วน และได้รับการประเมินผลให้ผ่านการพิจารณาแล้ว นักศึกษาจึงมีสิทธิลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ 3-4 ต่อไป

กระบวนการในการเรียนและกำหนดภารกิจกรรมเกี่ยวกับชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 1-2

ลำดับ	กิจกรรม	กำหนดการ
		ภาคปลาย
1	นักศึกษาลงทะเบียนเรียนวิทยานิพนธ์ 1-2	1 ม.ค.- 1 ก.พ.2568
2	เปิดภาคการศึกษา	15 มีนาคม 2568
3	นักศึกษาส่งเอกสารเพื่อเสนอหัวข้อวิทยานิพนธ์ โดยจัดทำเอกสาร 3 ฉบับ ได้แก่ 1)เอกสารแบบขออนุมัติ ทำวิทยานิพนธ์ บศ.001 เพื่อขอเสนอหัวข้อวิทยานิพนธ์ 2)เอกสารแบบเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์ บศ.002 (ตัวอย่างแบบฟอร์มอยู่ในภาคผนวก) และ 3)บรรณานุกรมที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อวิทยานิพนธ์ที่ขออนุมัติ เอกสารทั้ง 3 ฉบับนี้ต้องส่งให้สาขาวิชาตามระยะเวลาที่สาขาวิชากำหนด ก่อนการสัมมนาเข้มชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 1 ทั้งนี้ นักศึกษาสามารถระบุชื่ออาจารย์ที่นักศึกษาประสงค์ให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อประกอบการพิจารณาในเบื้องต้น ในแบบฟอร์มขออนุมัติทำวิทยานิพนธ์ (แบบ บศ.001) และจัดส่งเอกสารดังกล่าวให้สาขาวิชาได้ 2 ช่องทาง ได้แก่ 1) ส่งทางไปรษณีย์ มาที่ สาขาวิชานิติศาสตร์ มสธ. (ถึงคุณสุจิตรา พุ่มใส) 2) ทาง e-mail ที่ suchittra.law@gmail.com	ไม่เกินวันที่ 25 มีนาคม 2568
4	นักศึกษาเข้าร่วม สัมมนาเข้มชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 1 เพื่อนำเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์ ตามแบบ บศ.002 บรรณานุกรม และเสนองานบทที่ 1 บทนำ และบทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม โดยส่งตัวเล่มวิทยานิพนธ์ เพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาและให้นักศึกษานำข้อเสนอแนะกลับไปปรับปรุงและพัฒนางานตามที่ได้รับคำแนะนำเพื่อนำเสนอก่อน/ในการสัมมนาเข้มชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 2	วันที่ 24-25 เม.ย.2568
5	นักศึกษาเข้าร่วม สัมมนาเข้มชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 2 ให้นักศึกษานำเสนองานที่ปรับแก้จากการสัมมนาเข้มชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 1 ต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เมื่ออาจารย์ที่ปรึกษาเห็นว่านักศึกษาได้แก้ไขปรับปรุง ตามที่ได้แนะนำครบถ้วนแล้ว นักศึกษาจะได้รับการประเมินผลให้ผ่านการพิจารณาวิทยานิพนธ์ในแต่ละขั้นตอน และมีสิทธิลงทะเบียนชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 3-4 ต่อไป	ตามที่สาขาวิชา กำหนด หรือการนัด หมายอาจเป็นไปตามที่ อาจารย์ที่ปรึกษาดกลง กับนักศึกษาได้

ลำดับ	กิจกรรม	กำหนดการ
		ภาคปลาย
6	<p>หลังจากที่นักศึกษาเข้าร่วม<u>สัมมนาเชิงรุกวิชาวิทยานิพนธ์ 1-2</u> ให้นักศึกษาเสนอโครงการวิทยานิพนธ์ตามแบบฟอร์ม บศ.004 เพื่อ ยืนยันหัวข้อวิทยานิพนธ์หรือปรับแก้หัวข้อวิทยานิพนธ์ ตาม คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยจัดทำเอกสาร 3 ฉบับ ได้แก่ 1) แบบเสนอโครงการวิทยานิพนธ์ บศ.004 2) เอกสาร ประกอบการเสนอขอแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 3) ประวัติ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมในกรณีเป็นอาจารย์ภายนอก (ตัวอย่าง แบบฟอร์มอยู่ในภาคผนวก) โดยจัดส่งเอกสารดังกล่าวให้สาขาวิชาได้ 2 ช่องทาง ได้แก่ 1) ส่งทางไปรษณีย์ มาที่ สาขาวิชานิติศาสตร์ มสธ. (ถึงคุณสุจิตรา พุ่มไสว) 2) ทาง e-mail ที่ suchittra.law@gmail.com เพื่อให้สาขาวิชาดำเนินการขออนุมัติ หัวข้อวิทยานิพนธ์ และเสนอแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ต่อไป</p>	ไม่เกินวันที่ 31 ก.ค.2568

กิจกรรมการศึกษาวิทยานิพนธ์ 3-4

กิจกรรมที่กำหนดให้ทำ

ในการศึกษาวิทยานิพนธ์ 3-4 นี้ นักศึกษามีกิจกรรมที่จะต้องดำเนินการดังนี้

1.การเข้าร่วมการสัมมนาเข้มชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 3 (การนัดหมายอาจเป็นไปตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาดกลงกับนักศึกษาได้) นักศึกษาเสนองานบทที่ 3 หลักกฎหมายไทยในปัจจุบัน บทที่ 4 วิเคราะห์เปรียบเทียบกับกฎหมายของต่างประเทศ และบทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะและกลับไปปรับปรุงพัฒนาโครงการวิจัยตามที่ได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้สมบูรณ์และชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อนำมาเสนอในการสัมมนาเข้มชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 4

2.การเข้าร่วมสัมมนาเข้มชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 4 (การนัดหมายอาจเป็นไปตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาดกลงกับนักศึกษาได้) นักศึกษาต้องเสนองานที่ปรับแก้ตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำจากการสัมมนาเข้มชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 3 หากอาจารย์ที่ปรึกษาเห็นว่างานนักศึกษาได้แก้ไขเรียบร้อยแล้ว นักศึกษาจึงมีสิทธิยื่นแบบคำร้องขอสอบวิทยานิพนธ์ตามแบบ บศ.006 และ บศ.007

วันสุดท้ายของการสอบปกป้องวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2567

ภาคต้น	สอบวันสุดท้าย	กุมภาพันธ์
ภาคปลาย	สอบวันสุดท้าย	31 สิงหาคม
ภาคพิเศษ	สอบวันสุดท้าย	31 ตุลาคม

ภาระงานที่กำหนดให้ทำในวิทยานิพนธ์ 3-4

วิทยานิพนธ์ 3-4 นักศึกษามีภาระงานต้องส่งอาจารย์ที่ปรึกษาในการสัมมนาข้ามชุดวิชา วิทยานิพนธ์ 3 เพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้ตรวจสอบ ให้คำแนะนำ นักศึกษาต้องนำคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษามาปรับแก้จนให้แล้วเสร็จ และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้งในการสัมมนาข้ามชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 4

ภาระงานที่ต้องส่งในการสัมมนาข้ามชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 3

1. บทที่ 3 หลักกฎหมายไทยในปัจจุบัน
2. บทที่ 4 วิเคราะห์เปรียบเทียบกับกฎหมายของต่างประเทศ
3. บทที่ 5 บทสรุปและเสนอแนะ

หรือ

- บทที่ 1 บทนำ
- บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี วิวัฒนาการ และที่มาของ...
- บทที่ 3 กฎหมายไทย
- บทที่ 4 กฎหมายระหว่างประเทศและกฎหมายต่างประเทศ
- บทที่ 5 บทวิเคราะห์เชิงกฎหมายเปรียบเทียบ
- บทที่ 6 บทสรุปและข้อเสนอแนะ

หมายเหตุ บทที่ 3 และบทที่ 4 อาจสลับที่กันได้ตามความสำคัญของเนื้อหา และนักศึกษา นักศึกษาสามารถดูรายละเอียดการเขียนวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ สาขาวิชานิติศาสตร์ (โดยสรุป) ในหน้า 15

ภาระงานในการสัมมนาข้ามชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 4

นักศึกษาต้องเสนองานที่ปรับแก้ตามที่อาจารย์ให้คำแนะนำจากการสัมมนาข้ามชุดวิชา วิทยานิพนธ์ 3 หากอาจารย์ที่ปรึกษาเห็นว่างานนักศึกษาได้แก้ไขเรียบร้อยแล้ว นักศึกษาจึงมีสิทธิยื่นแบบ คำร้องขอสอบวิทยานิพนธ์ตามแบบ บศ.006 และ บศ.007

กระบวนการในการเรียนและกำหนดภารกิจกรมเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ 3-4

ลำดับ	กิจกรรม	กำหนดการ
		ภาคปลาย
1	นักศึกษาลงทะเบียนเรียนชุดวิชาวิทยานิพนธ์ ขั้นตอนวิทยานิพนธ์ 3-4	1 ม.ค.- 1 ก.พ.2568
2	เปิดภาคการศึกษา	15 มีนาคม 2568
3	นักศึกษาเข้าร่วม <u>สัมมนาเข้มชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 3</u> เพื่อเสนองาน บทที่ 3 หลักกฎหมาย บทที่ 4 วิเคราะห์เปรียบเทียบกับกฎหมายของต่างประเทศไทยในปัจจุบัน และ บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ และนำไปปรับปรุงและพัฒนางานตามที่ได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้สมบูรณ์และชัดเจนยิ่งขึ้น และนำมาเสนอก่อน/ในการสัมมนาเข้มชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 4	ตามที่สาขาวิชาฯ กำหนด หรือการนัดหมาย อาจเป็นไปตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาตกลงกับนักศึกษาได้
4	นักศึกษาเข้าร่วม <u>สัมมนาเข้มชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 4</u> เสนองานที่ปรับแก้ตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำจากการสัมมนาเข้มชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 3 หากอาจารย์ที่ปรึกษาเห็นว่างานนักศึกษาได้แก้ไขเรียบร้อยแล้ว นักศึกษาจึงมีสิทธิยื่นแบบคำร้องขอสอบวิทยานิพนธ์	ตามที่สาขาวิชาฯ กำหนด หรือการนัดหมาย อาจเป็นไปตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาตกลงกับนักศึกษาได้
5	เมื่ออาจารย์ปรึกษาเห็นว่างานนักศึกษาได้แก้ไขวิทยานิพนธ์เรียบร้อยแล้ว นักศึกษาจึงมีสิทธิยื่นแบบคำร้องขอสอบวิทยานิพนธ์ ตามแบบ บศ.006 และ บศ.007	ตามกรอบระยะเวลาที่สำนักบัณฑิตศึกษากำหนด
6	วันสุดท้ายของการสอบปกป้องวิทยานิพนธ์	31 ส.ค.2568

การประเมินผลการศึกษา

การประเมินผลชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 12 หน่วยกิต แบ่งเป็นขั้นตอน 1-2-3-4 ขั้นตอนละ 3 หน่วยกิต

1. การประเมินผล ขั้นตอน วิทยานิพนธ์ 1-3 มีรายละเอียดดังนี้

▪ ประเมินผลวิทยานิพนธ์ขั้นตอนละ 3 หน่วยกิต การประเมินใช้สัญลักษณ์ ดังนี้

ระดับคะแนน	ผลการประเมิน
IP (In Progress)	ผ่านวิทยานิพนธ์ในขั้นตอนนั้น ๆ ผลการประเมินมีความก้าวหน้า
I (Incomplete)	ไม่ผ่านวิทยานิพนธ์ในขั้นตอนนั้น ๆ ผลการประเมินไม่มีความก้าวหน้า

▪ นักศึกษาจะได้ผลการประเมินเป็น “IP” ในแต่ละวิทยานิพนธ์เมื่อเป็นไปตามเกณฑ์ต่อไปนี้

ขั้นตอน	ได้รับผลการประเมิน “IP” เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนต่อไปนี้
วิทยานิพนธ์ 1	รายละเอียดตามกระบวนการในการเรียน ในตาราง ลำดับที่ 4 หน้าที่ 8
วิทยานิพนธ์ 2	รายละเอียดตามกระบวนการในการเรียน ในตาราง ลำดับที่ 5 หน้าที่ 8
วิทยานิพนธ์ 3	รายละเอียดตามกระบวนการในการเรียน ในตาราง ลำดับที่ 3 หน้าที่ 12

▪ การประเมินผลในแต่ละขั้นตอน นักศึกษาจะต้องได้สัญลักษณ์เป็น IP (In Progress) จึงจะสามารถลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ขั้นตอนต่อไปได้

▪ นักศึกษาที่ได้ผลการประเมิน I จะต้องลงทะเบียนแก้ I ในขั้นตอนที่ไม่ผ่านการประเมินนั้นๆ ค่าลงทะเบียนแก้ I ในแต่ละขั้นตอนเป็นเงิน 1,000 บาท (นักศึกษาต้องชำระค่าบำรุงการศึกษา 1,000 บาท และค่าบำรุงห้องสมุด 1,000 ในแต่ละภาคการศึกษาพร้อมการลงทะเบียนแก้ I ด้วย)

▪ นักศึกษาสามารถลงทะเบียนแก้ I ชุดวิชาวิทยานิพนธ์ (3 หน่วยกิต) ควบคู่กับการลงทะเบียนชุดวิชาวิทยานิพนธ์ขั้นตอนต่อไปได้โดยมีหน่วยกิตรวมกันไม่เกิน 6 หน่วยกิตต่อภาคการศึกษา

2. การประเมินผล วิทยานิพนธ์ 4 เป็นการประเมินผลขั้นสุดท้ายของชุดวิชาวิทยานิพนธ์ โดยประเมินจากผลการสอบปกป้องวิทยานิพนธ์ ใช้สัญลักษณ์ตามมติของคณะกรรมการสอบปกป้องวิทยานิพนธ์ ดังนี้

ระดับคะแนน	ผลการประเมิน
P	สอบวิทยานิพนธ์ ได้ผล “ผ่าน”
U	สอบวิทยานิพนธ์ ได้ผล “ไม่ผ่าน”
I	สอบวิทยานิพนธ์ ได้ผล “ผ่านอย่างมีเงื่อนไข”

▪ นักศึกษาที่สอบวิทยานิพนธ์ได้สัญลักษณ์ “I” ต้องแก้เงื่อนไขตามมติของคณะกรรมการสอบปกป้องวิทยานิพนธ์ภายใน 30 วัน จึงจะเปลี่ยนผลการสอบเป็น “ผ่าน” (สัญลักษณ์ “P”)

- นักศึกษาที่ได้ผลการประเมิน “ไม่ผ่าน” (สัญลักษณ์ “U”) ต้องลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ 4 และเข้าสู่กระบวนการสอบปกป้องวิทยานิพนธ์ใหม่
- นักศึกษาที่สอบวิทยานิพนธ์ได้ผล “ผ่าน” (สัญลักษณ์ “P”) ถือว่านักศึกษาผ่านการประเมินชุดวิชาวิทยานิพนธ์ทั้ง 12 หน่วยกิต และได้ผลการประเมินขั้นสุดท้าย เป็น “P”

โครงสร้างของวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระ (สารนิพนธ์)

รองศาสตราจารย์ ชนินาฏ ลีดีส์*

รองศาสตราจารย์ ดร.กิติพงศ์ หังสพฤกษ์**

คำแนะนำนี้เป็นเพียงแนวทางในการเขียนวิทยานิพนธ์หรือการศึกษาค้นคว้าอิสระ (สารนิพนธ์) ของสาขาวิชานิติศาสตร์ เฉพาะส่วนที่เป็นสาระสำคัญ 4 เรื่อง คือ การเขียนเนื้อหาของวิทยานิพนธ์หรือการศึกษาค้นคว้าอิสระในบทต่าง ๆ การลำดับหัวข้อ การอ้างอิงและบรรณานุกรม และรูปแบบการพิมพ์

1. การเขียนเนื้อหาวิทยานิพนธ์หรือการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เนื้อหาของวิทยานิพนธ์หรือการศึกษาค้นคว้าอิสระต้องประกอบด้วยเนื้อหาน้อยน้อย 5 บท ดังนี้

1.1 บทที่ 1 บทนำ ในบทนี้ต้องมีเนื้อหาตามระเบียบวิธีวิจัยและการวิจัยทางนิติศาสตร์ ซึ่งอย่างน้อยต้องมี 5 หัวข้อหรือ 6 หัวข้อ โดยเพิ่มหัวข้อ “ประเด็นปัญหาในการวิจัย/การศึกษา (เขียนเป็นข้อ ๆ และไม่ใช้ประโยคคำถาม) อีกหนึ่งหัวข้อ ดังต่อไปนี้

1.1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา จุดประสงค์ของหัวข้อนี้ คือ เพื่อชี้ให้เห็นว่า หัวข้อการวิจัยหรือหัวข้อของวิทยานิพนธ์/การศึกษาค้นคว้าอิสระนั้นมีประวัติความเป็นมาอย่างไร กฎหมายที่บังคับใช้ในปัจจุบันก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคอย่างไร บัญญัติไว้ครอบคลุมปัญหาทางกฎหมายที่เกิดขึ้นหรือไม่ หรือไม่ได้บัญญัติไว้ หรือยังไม่มีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นนั้นมีประเด็นปัญหาทางกฎหมายที่ประเด็น อะไรบ้าง และมีความสำคัญอย่างไรจึงต้องทำวิจัยเพื่อแก้ไข ปรับปรุงกฎหมายที่บังคับใช้ในปัจจุบัน หรือถึงขนาดที่ต้องบัญญัติกฎหมายขึ้นใหม่เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง หรืออันเนื่องมาจากการให้สัตยาบัน/ภาคยานุวัติอนุสัญญาต่าง ๆ หรือเพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี หรือเพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายของประเทศสมาชิกสมาคมอาเซียน ทั้งนี้ เนื้อหาควรประกอบด้วย

- 1) ความนำสั้น ๆ เพื่อเกริ่นนำก่อนเข้าหัวข้อ “ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา”
- 2) ความเป็นมาของประเด็นที่จะทำการศึกษาค้นคว้าวิจัย
- 3) หลักกฎหมายในปัจจุบันเป็นอย่างไร
- 4) มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไร

* สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

** สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

5) จำเป็นต้องมีการศึกษาวิจัยในเรื่องดังกล่าวเพื่อจะแก้ไขปัญหาและอุปสรรค

**ตัวอย่าง การทำวิจัย เรื่อง “ปัญหาการรับฟังพยานหลักฐานในคดีอาญาที่ได้มาโดยมิชอบด้วยกฎหมายในชั้นพนักงานสอบสวน” ควรกล่าวถึง พยานหลักฐานที่รับฟังได้ในคดีอาญา คืออะไร มีลักษณะอย่างไร พยานหลักฐานที่ได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายคืออะไร และในชั้นพนักงานสอบสวนมีพยานหลักฐานที่ได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายในกรณีใด อธิบายกว้าง ๆ แนวบรรทัดฐานของศาลฎีกายอมรับฟังได้แค่ไหน เพียงใด มีปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างไร สำคัญอย่างไร ผู้วิจัยเห็นว่าควรตัดพยานดังกล่าวอย่างเด็ดขาด (ไม่ควรรับฟังเลย) หรือ ควรรับฟังได้ทั้งหมดแม้จะได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพื่อนำผู้กระทำความผิดมาลงโทษ หรือควรรับฟังบางส่วนเพราะอะไร และควรรับฟังส่วนไหน

1.1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย/การศึกษา (ควรเขียนเป็นข้อ ๆ)

1) ต้องพิจารณาว่า การวิจัยหาคำตอบของเรื่องนี้จะต้องศึกษาอะไรบ้าง เช่น แนวคิด หรือ ทฤษฎี หรือหลักเกณฑ์เกี่ยวกับอะไร

2) ประการสำคัญ คือ แนวคิด ทฤษฎี หรือหลักเกณฑ์ที่จะต้องศึกษาตามวัตถุประสงค์ ต้องเกี่ยวกับเรื่องที่ศึกษาวิจัยโดยตรง หรือใกล้เคียง อย่างไรก็ตามในวัตถุประสงค์นี้ยังไม่ต้องระบุชื่อแนวคิด หรือทฤษฎี หรือหลักเกณฑ์ เพราะยังไม่ได้ลงมือศึกษา เพียงกำหนดวัตถุประสงค์ที่จะทำการศึกษาเท่านั้น เช่น อาจเขียนวัตถุประสงค์ว่า เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หรือหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรับฟังพยานหลักฐานในคดีอาญาหรือเพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่ว่าพยานหลักฐานในคดีอาญาต้องได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย

3) นอกจากจะต้องศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หรือหลักเกณฑ์แล้ว จะต้องศึกษาสภาพปัญหาด้วย และต้องระลึกอยู่เสมอว่า การศึกษาวิจัยทุกกรณีไม่ใช่เพียงการศึกษาอย่างเดียว แต่จะต้องหาแนวทางแก้ไขปัญหาเพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนะด้วย

4) ประการสุดท้าย วัตถุประสงค์ควรจะสัมพันธ์กับเนื้อหาของการศึกษาวิจัยโดยตรงและเมื่อกำหนดเรื่องใดเป็นวัตถุประสงค์แล้ว เรื่องนั้นต้องปรากฏในเนื้อหาด้วย เช่น นักศึกษากำหนดวัตถุประสงค์ว่า “เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หรือหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรับฟังพยานหลักฐานในคดีอาญา” ในเนื้อหาจะต้องปรากฏแนวคิดเกี่ยวกับการรับฟังพยานหลักฐานในคดีอาญาทฤษฎีเกี่ยวกับการรับฟังพยานหลักฐานในคดีอาญา และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรับฟังพยานหลักฐานในคดีอาญากล่าวคือ อ่างอะไรไว้ต้องมีให้ครบ ถ้าในเนื้อหา (บทที่ 2) ไม่มีทฤษฎีเกี่ยวกับการรับฟังพยานหลักฐานในคดีอาญา ก็ให้ตัดข้อความดังกล่าวออกจากวัตถุประสงค์

5) ตัวอย่างการเขียนวัตถุประสงค์ (สำหรับนำไปปรับใช้ ไม่ใช่ต้องเขียนทุกข้อตามตัวอย่าง)

- (1) เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี วิวัฒนาการ และหลักการของ..... (ตามชื่อเรื่อง)
- (2) เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจาก/เกี่ยวกับ..... (ตามชื่อเรื่อง)
- (3) เพื่อศึกษากฎหมายระหว่างประเทศ (ระบุชื่อกฎหมายระหว่างประเทศ ชื่ออนุสัญญา หรือ.....) และกฎหมายของประเทศ (ระบุชื่อประเทศ) เกี่ยวกับ.....

(4) เพื่อวิเคราะห์กฎหมายที่เกี่ยวข้อง.....(ระบุตามชื่อเรื่อง)..... ตามกฎหมายไทย เปรียบเทียบกับกฎหมายระหว่างประเทศของ.../มาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศขององค์การแรงงานระหว่างประเทศหรือระบุชื่อของ...Convention/Recommendation หรือ ..... และกฎหมายของประเทศ.....(ระบุชื่อประเทศ).....

(5) เพื่อนำผลการวิเคราะห์มาสังเคราะห์เป็นแนวทาง/หรือเพื่อหาแนวทาง/หรือหามาตรการ/หรือเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย.....ให้เหมาะสม/ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น/หรือเพื่อเสนอให้มีกฎหมายใหม่ที่เกี่ยวข้อง.....

(6) เพื่อนำผลการวิจัยเสนอต่อ (องค์กร/หรือหน่วยงาน....) เฉพาะกรณีที่ได้รับทุนวิจัยจากองค์กรหรือหน่วยงานนั้น)

หมายเหตุ (3) และ (4) อาจสลับที่กันได้ ตามโครงสร้างของวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์ (สารบัญ)

1.1.3 ขอบเขตของการวิจัย/การศึกษา จำเป็นต้องกำหนดขอบเขตของการศึกษาวิจัยไว้เพื่อระบุให้ชัดเจนว่าวิทยานิพนธ์/การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้จะศึกษา/วิจัยเฉพาะกฎหมายเกี่ยวกับ.....(ตามชื่อเรื่อง)..... ทั้งกฎหมายไทย/กฎหมายระหว่างประเทศและกฎหมายของประเทศ (ระบุชื่อประเทศ) เท่านั้น เช่น ศึกษาจากกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในส่วนที่เกี่ยวกับการรับฟังพยานหลักฐานในคดีอาญา ทั้งกฎหมายของไทยและกฎหมายของต่างประเทศ และถ้าไม่ได้ศึกษาจากต้นฉบับภาษาต่างประเทศก็*ไม่ควรระบุ*ว่า ศึกษาทั้งในภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ

1.1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ (เมื่อศึกษาวิจัยเสร็จแล้วจะได้ประโยชน์อะไร)

1) อาจใช้วิธีล่อข้อความจากวัตถุประสงค์ เช่น “วัตถุประสงค์เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับ...” ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับก็อาจเขียนว่า “ได้แนวทางในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับ...”

2) ประการสำคัญ ประโยชน์ที่ได้รับต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เป็นข้อ ๆ ดังนั้นถ้าวัตถุประสงค์ไม่มีเรื่องใด ก็ไม่น่าจะได้ประโยชน์ในเรื่องนั้น เว้นแต่เป็นเรื่องที่ต่อเนื่องมาจากประโยชน์ที่ได้รับในข้ออื่น

3) ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับอาจเป็นความเรียงหรือเป็นข้อ ๆ ก็ได้ แต่การเขียนเป็นข้อจะเข้าใจและชัดเจนกว่า

4) ตัวอย่างการเขียนประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

(1) ทราบแนวคิด ทฤษฎี ความเป็นมา และหลักการของ ...(ระบุตามวัตถุประสงค์ข้อ (1))

(2) ได้ประเด็นปัญหาและอุปสรรค.....(ระบุตามวัตถุประสงค์ข้อ (2))...

(3) ทราบหลักการของ...(ระบุตามวัตถุประสงค์ข้อ (3))...

(4) สามารถกำหนดความแตกต่าง/ความสอดคล้องระหว่างกฎหมายของประเทศไทย และ...(ระบุตามวัตถุประสงค์ข้อ (4))...

(5) ได้แนวทาง/ได้มาตรการ/ได้องค์ความรู้ใหม่ในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย...ให้เหมาะสม/ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น หรือเพื่อเสนอ (ร่าง) กฎหมาย/พระราชบัญญัติ...

(6) สามารถนำผลการวิจัยเสนอต่อ...

(7) เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับ...ต่อไป

1.1.5 ระเบียบวิธีวิจัย (จะทำแบบใด : วิจัยเชิงคุณภาพ หรือวิจัยเชิงปริมาณ) เช่น วิทยานิพนธ์/การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง..... นี้ เป็นการวิจัยทางนิติศาสตร์ (Legal Research) โดยการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยวิธีการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) จากหนังสือ ตำรา บทความ..... ที่เกี่ยวกับ.....ทั้งภาษาไทยและภาษา.....) หรือ วิทยานิพนธ์/การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง...นี้ เป็นการวิจัยทางนิติศาสตร์ (Legal Research) โดยการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยวิธีการต่อไปนี้

1) การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) จาก.....

2) การสัมภาษณ์ (Interview) ซึ่งอาจเป็นการสัมภาษณ์แบบรายการสัมภาษณ์ (interview schedule) ที่กำหนดคำถามและคำตอบไว้ล่วงหน้าอย่างชัดเจน คือ เป็นคำถามแบบปลายเปิดที่ให้ผู้ตอบมีอิสระในการตอบคำถามและคำถามแบบปลายปิดซึ่งประกอบด้วยคำถามแบบเลือกตอบ และแบบเติม คำลักษณะเดียวกับแบบสอบถาม หรืออาจเป็นการสัมภาษณ์แบบแนวหัวข้อการสัมภาษณ์ (interview guide) ที่กำหนดเฉพาะเค้าโครงของประเด็นปัญหาทางกฎหมาย...ที่จะสัมภาษณ์ โดยไม่มีการกำหนดคำถามคำตอบไว้ล่วงหน้า คือ ผู้สัมภาษณ์มีอิสระในการถามคำถามตามความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่ให้สัมภาษณ์/คุณวุฒิ วิทยุฒิ ความรู้ ประสบการณ์ และอาชีพของผู้ให้สัมภาษณ์/เหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะสัมภาษณ์ (ต้องระบุชื่อ-นามสกุลของผู้ให้สัมภาษณ์) อาชีพ สถานที่ วันเวลาที่ให้สัมภาษณ์)

3) การใช้เทคนิคกระบวนการกลุ่ม วิธีนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลพร้อมกันหลายคนและมีการเผชิญหน้าระหว่างผู้เก็บรวบรวมข้อมูลและผู้ให้ข้อมูล ซึ่งอาจเป็นนักวิชาการ อาจารย์ ผู้พิพากษา อัยการ ทนายความ ประธานสหภาพแรงงาน ผู้นำแรงงาน หรือผู้มีประสบการณ์ หรือผู้ทรงคุณวุฒิอื่น ๆ กัน เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่ละเอียดลึกซึ้ง มีความหลากหลายของข้อมูล ซึ่งอาจทำให้ได้ข้อสรุปในประเด็นที่มีความแตกต่างทางความคิดเห็น หรือได้ทางเลือก/แนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาหรือบัญญัติกฎหมายเพิ่มเติม เช่น วิธีการสัมมนา (seminar)/การประชุมแบบเดลฟาย (Delphi conference) โดยการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลแต่ละคนซ้ำด้วยแบบสอบถาม ในระหว่างการประชุม และนำเสนอข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้ให้ข้อมูล และให้ผู้ให้ข้อมูลพิจารณาตรวจสอบความคิดเห็นของตนอีกครั้ง จากนั้นจึงให้มีการอภิปรายกันภายในกลุ่มอีกครั้งเพื่อหาข้อสรุป/การสัมมนาอ้างอิงผู้เชี่ยวชาญ (connoisseurship) หรือการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งข้อมูลที่ได้นั้นจะเป็นที่เชื่อถือได้ และเป็นที่ยอมรับได้หรือไม่ ขึ้นอยู่กับตำแหน่งหน้าที่ คุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ของผู้เชี่ยวชาญ/การระดมสมอง (brain storming)/การสนทนากลุ่ม (focus group)/หรือวิธีการอื่น ๆ เช่น การประชุมกลุ่ม (group meeting)/การสัมภาษณ์กลุ่ม (group interview)/การประชุมออนไลน์ (online conference) เป็นต้น

4) การใช้แบบสอบถาม (questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการมอบแบบสอบถามให้แก่ผู้ตอบโดยตรง หรือการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์

นอกจากวิธีดังกล่าวแล้ว ยังมีวิธีอื่น ๆ อีก เช่น การสำรวจ/สอบถามทางโทรศัพท์ ทาง website และทาง line เป็นต้น

1.2 บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม กรณีที่เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ไม่ต้องตั้งชื่อบทความ ทบทวน/การรวบรวมวรรณกรรม ให้ตั้งชื่อที่สื่อถึงเนื้อหาในบทนี้ เช่น แนวคิด ทฤษฎี/หลักการ เกี่ยวกับการรับฟังพยานหลักฐานในคดีอาญา) เนื้อหาในบทนี้ควรประกอบด้วย

1) *ประวัติความเป็นมาหรือวิวัฒนาการในเรื่องนั้น ๆ* ไม่ควรบรรยายประวัติหรือวิวัฒนาการมากเกินไป เว้นแต่เป็นวิวัฒนาการของการแก้ไข เปลี่ยนแปลงกฎหมายแต่ละฉบับ ซึ่งต้องวิเคราะห์เหตุผลของการแก้ไข เปลี่ยนแปลง หลักกฎหมายที่แตกต่างกันดีขึ้นหรือไม่ เพราะเหตุใด หรือในกรณีที่วิวัฒนาการของเรื่องนั้นสัมพันธ์กับ**ปมปัญหา**โดยตรง (ขยายความ 1.1.1) เช่น เป็นหัวข้อตามตัวอย่างข้างต้น ก็อาจจะกล่าวถึงความแตกต่างของหลักการรับฟังพยานหลักฐานในประเทศที่มีระบบลูกขุน จะมีหลักเกณฑ์การรับฟังพยานหลักฐานที่ค่อนข้างเข้มงวดกว่าประเทศที่ไม่มีระบบลูกขุน เนื่องจากลูกขุนเป็นประชาชนธรรมดาไม่ใช่ผู้มีหน้าที่ในการวินิจฉัยคดีโดยตรง หากปล่อยให้พยานหลักฐานที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเข้ามาสู่การพิจารณาของลูกขุน ก็อาจมีผลให้ลูกขุนไขว้เขวในการตัดสินข้อเท็จจริงได้ ในส่วนนี้ **ไม่จำเป็นต้อง**อธิบายไปถึงระบบกฎหมายของโลกว่ามี 2 ระบบใหญ่ ๆ (ไกลเกินไป) และ**ไม่จำเป็นต้อง**อธิบายไปถึงแนวคิดที่จะนำระบบลูกขุนมาใช้ ซึ่งออกนอกประเด็นไปไกลเกินไปเช่นกัน

2) *แนวคิด ทฤษฎี หรือหลักการทางกฎหมาย* (เฉพาะกรณีที่เกี่ยวข้อง และสนับสนุนแนวความคิดในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เช่น แนวคิด ทฤษฎีของนักปราชญ์/นักกฎหมาย (ระบุชื่อ-นามสกุล (ปีเกิด-ปีที่เสียชีวิต) ชาว...นัก...) หรือถ้าเห็นว่า ควรรับฟังพยานหลักฐานทุกชนิดที่สามารถพิสูจน์ความจริงได้ แม้จะเป็นพยานหลักฐานที่ได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายก็ตาม เพราะผู้วิจัยเชื่อว่า แม้พยานหลักฐานจะได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย แต่ถ้าสามารถพิสูจน์ความจริงได้ก็ควรรับฟังได้ ก็ไม่ควรยกทฤษฎีเรื่องผลไม้พิษ (fruits of the poisonous tree) แต่ควรแสวงหาทฤษฎีเกี่ยวกับการค้นหาความจริง หรือทฤษฎีเกี่ยวกับการรับฟังพยานหลักฐานในระบบไต่สวนที่มีหลักเกณฑ์การรับฟังพยานหลักฐานที่เปิดกว้างกว่า เป็นต้น)

3) *มีงานวิจัย (รวมถึงวิทยานิพนธ์หรือการศึกษาค้นคว้าอิสระด้วย) ที่เกี่ยวข้องหรือไม่* และงานวิจัยดังกล่าวมีผลลัพธ์อย่างไร ในเรื่องนี้ ควรทำความเข้าใจเบื้องต้นว่า การอ้างอิงงานวิจัยนั้น โดยหลักการแล้ว ควรอ้างอิงผลลัพธ์จากการวิจัย (ปกติจะอยู่ในบทที่ 4 หรือ 5) ไม่ใช่อ้างอิงวรรณกรรมที่ผู้ทำวิจัยสืบค้นและรวบรวมมา ฟังตระหนกว่าการคัดลอกวรรณกรรมของงานวิจัยที่บุคคลอื่นรวบรวมไว้มาใส่ในวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระของตนนั้นเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ อย่างไรก็ตาม ถ้ามีการคัดลอกข้อความมาจากงานวิจัยของบุคคลอื่นนักศึกษาต้องอ้างอิงให้สมบูรณ์ด้วย เช่น Federal Clothing Trades Award 191, Clauses 26,27 (Commonwealth Arbitration Reports, Volume 252, 1981, p.662 อ้างใน เอกพงษ์ คลังกรณ์ *มาตรการในการให้ความคุ้มครองผู้รับงานไปทำที่บ้านในประเทศไทย*

วิทยานิพนธ์ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2545 หน้า 69 และแม้จะมีการอ้างอิงแต่ถ้านำมามากเกินไปจนสมควรก็เป็นการละเมิดลิขสิทธิ์เช่นกัน ต้องระลึกอยู่เสมอว่าการนำงานสร้างสรรค์อันมีลิขสิทธิ์ของบุคคลอื่นมาใช้ในนั้นไม่ใช่การคัดลอกทุกตัวอักษร เว้นแต่จะเป็นถ้อยคำสำคัญหรือเป็นความเห็นของผู้เขียน แต่ต้องมีเครื่องหมายคำพูด (quotation mark) หรือเครื่องหมายอัญประกาศ (“ ”) และถ้าในประโยคหรือข้อความนั้นมีเครื่องหมายคำพูดซ้อนเข้ามา ให้ใช้เครื่องหมายคำพูดเดี่ยว (single quotation) เช่น “... ‘...’ ...”

- 4) พยายามเชื่อมโยงเนื้อหาเข้าไปให้ถึงหัวข้อที่จะทำการศึกษาวิจัย

1.3 บทที่ 3 หลักกฎหมายไทยในปัจจุบัน

1) เรื่องที่ศึกษาวิจัยนี้เกี่ยวข้องกับกฎหมายฉบับใดบ้าง กล่าวถึงเฉพาะกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรงเท่านั้น

2) มีกฎหมายไทยบัญญัติไว้หรือไม่ ถ้ามี มีหลักกฎหมายว่าอย่างไร/แต่ละฉบับแตกต่างกันอย่างไร

3) อาจอ้างแนวบรรทัดฐานของศาลฎีกาประกอบได้เพื่อยืนยันหลักกฎหมายที่ใช้ในประเทศไทย

- 4) มีแนวปฏิบัติอย่างไร (ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับแนวปฏิบัติ)

- 5) มีประเด็นปัญหาและอุปสรรคอย่างไร พยายามตั้งประเด็นของปัญหาที่เกิดขึ้น

6) อาจชี้ให้เห็นว่า ในต่างประเทศ (ระบุชื่อประเทศ) มีปัญหาเดียวกับประเทศไทยหรือไม่ ถ้ามี ประเทศนั้น ๆ แก้ปัญหาอย่างไร ถ้าไม่มี ทำไมถึงไม่มี และกฎหมายของประเทศนั้นจะนำมาปรับใช้กับประเทศไทยได้หรือไม่/เพราะเหตุใด

1.4 บทที่ 4 วิเคราะห์กฎหมายไทยเปรียบเทียบกับกฎหมายระหว่างประเทศและ/หรือกฎหมายของต่างประเทศ/หรือบทวิเคราะห์เชิงกฎหมายเปรียบเทียบกับ (ระบุชื่อ/หัวข้อ วิทยานิพนธ์/การศึกษาค้นคว้าอิสระ)

1.4.1 ควรมีเนื้อหา ดังนี้

1) กรณีวิเคราะห์เปรียบเทียบกับกฎหมายระหว่างประเทศ ควรให้เหตุผลว่าทำไมจึงต้องยกกฎหมายระหว่างประเทศนั้น (กรณีเกี่ยวข้องกับกฎหมายระหว่างประเทศต้องเกริ่นให้เห็นว่าทำไมประเทศไทยต้องผูกพันตามกฎหมายระหว่างประเทศฉบับนั้นด้วย)

2) การวิเคราะห์เปรียบเทียบกับกฎหมายของต่างประเทศ ควรให้เหตุผลว่าทำไมจึงเลือกกฎหมายของประเทศนั้น ๆ เช่น เป็นประเทศเพื่อนบ้าน เป็นประเทศที่ใช้ระบบไตสวน หรือประเทศไทยนำหลักกฎหมายของประเทศนั้นมาเป็นต้นแบบในการร่างกฎหมาย หรือมีกฎหมายของประเทศนั้น (ประเทศต่าง ๆ ในยุโรป อเมริกา คานาดา ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น ...) ซึ่งอาจนำมาศึกษา วิเคราะห์เชิงกฎหมายเปรียบเทียบ เพื่อหาแนวทางในการแก้ไข/ปรับปรุงปัญหาทางกฎหมาย และปรับใช้เป็นข้อเสนอแนะ เป็นต้น

3) ต้องระบุข้อมูลเพื่อการสืบค้นกฎหมายระหว่างประเทศ หรือกฎหมายของต่างประเทศด้วย โดยเฉพาะ ชื่อกฎหมาย มาตราหรือข้อ เพื่อให้ผู้อ่านสามารถสืบค้นเพื่อขยายผลต่อไปได้ เช่น ประมวลกฎหมายแรงงาน (Code du travail) ของประเทศฝรั่งเศส มาตรา L. 1211-1-L.1274-7 เป็นต้น

4) หลักกฎหมายที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบ ควรเป็นหลักกฎหมายที่สนับสนุนความเห็นของผู้วิจัย

5) เปรียบเทียบกฎหมายระหว่างประเทศ หรือ กฎหมายต่างประเทศที่แตกต่างหรือเหมือนกับกฎหมายไทยอย่างไรและอาจทำตารางเปรียบเทียบให้เห็นข้อแตกต่างหรือข้อเหมือนให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

*** (หรืออาจเขียนบทที่ 4 เป็น หลักกฎหมายระหว่างประเทศและกฎหมายของประเทศ... เกี่ยวกับ... และบทที่ 5 เป็นบทวิเคราะห์เชิงกฎหมายเปรียบเทียบเกี่ยวกับ... ซึ่งบทที่ 3 (กฎหมายไทย) และบทที่ 4 (กฎหมายระหว่างประเทศและกฎหมายต่างประเทศ) อาจสลับที่กัน

1.5 บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ต้องแยกเป็น 2 ข้อ คือ 5.1 บทสรุป และ 5.2 ข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.5.1 บทสรุป สรุปสาระสำคัญที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะประเด็นปัญหาทางกฎหมาย และอุปสรรคที่เกี่ยวข้อง... ที่ทำให้เลือกศึกษาวิจัยเรื่องนี้

1.5.2 ข้อเสนอแนะ เสนอแนะว่าควรแก้ไขปัญหายังไง ต้องมีข้อเสนอทางกฎหมายเป็นหลัก ซึ่งมีหลักเกณฑ์ดังนี้

1) เนื่องจากเป็นการศึกษาวิจัยทางนิติศาสตร์ ดังนั้น ข้อเสนอแนะจึงต้องเป็นปัญหาที่เกิดจากบทบัญญัติของกฎหมาย ซึ่งอาจเป็นปัญหาที่กฎหมายบัญญัติไว้ไม่ชัดเจน หรือไม่ได้บัญญัติไว้ในเรื่องที่วิจัย/ศึกษาวิจัย เช่น ผู้วิจัยมีแนวคิดว่าจะไม่ควรรับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายไม่ว่ากรณีใด ๆ ก็อาจเสนอให้มีการบัญญัติกฎหมายเพิ่มหรือแก้ไขปรับปรุง หรือยกเลิกข้อความบางส่วนในกฎหมาย **ไม่ใช่เสนอให้มีการอบรมพนักงานสอบสวนให้รวบรวมพยานหลักฐานโดยวิธีการที่ชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น** เพราะข้อเสนอแนะให้อบรมดังกล่าวไม่ใช่การแก้ปัญหาในทางกฎหมาย

2) ข้อเสนอแนะต้องเกี่ยวข้องกับปัญหาที่ตั้งไว้ในบทที่ 3 หรือบทที่ 4 ไม่ใช่เพิ่งปรากฏในบทสรุปและข้อเสนอแนะ

3) ข้อเสนอแนะควรระบุวิธีการแก้ปัญหาว่าจะแก้ปัญหายังไง เช่น ควรยกเลิกกฎหมายที่เกี่ยวข้อง หรือควรยกเลิกเฉพาะมาตราที่เกี่ยวข้อง หรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายมาตราใดและจะแก้ไขเพิ่มเติมอย่างไร เพราะเหตุใด มีกฎหมายระหว่างประเทศ และหรือกฎหมายของประเทศใดบ้างแก้ไขแล้วจะเป็นผลอย่างไร เพราะเหตุใด กรณีที่ยังไม่มีกฎหมายในเรื่องนั้น ผู้วิจัยอาจร่างกฎหมายตามแนวคิดของผู้วิจัยเพื่อประกอบข้อเสนอแนะ ซึ่งต้องระบุเหตุผลดังกล่าว เช่นเดียวกัน หรืออาจแนบเป็นภาคผนวกของวิทยานิพนธ์หรือการศึกษาค้นคว้าอิสระ (สารนิพนธ์) ก็ได้

2. การลำดับหัวข้อ

การลำดับหัวข้อในแต่ละบทให้เรียงลำดับโดยเริ่มจากหัวข้อที่ 1 เท่านั้น ไม่ใช่ 1.1 หรือ 2.1 ไม่ว่าจะ เป็นบทใดก็ตาม และให้ใช้ลำดับดังนี้

1. หัวข้อใหญ่ (ตัวหนา)

1.1 หัวข้อรอง (ตัวหนา+เอ่น)

1.1.1 หัวข้อลำดับสาม (เอ่น-ไม่หนา)

1) หัวข้อย่อยลำดับสี่ (เอ่น-ไม่หนา)

ก. หัวข้อย่อยลำดับหก (เอ่น-ไม่หนา)

ก) หัวข้อย่อยลำดับเจ็ด (เอ่น-ไม่หนา)

(1) หัวข้อย่อยลำดับที่แปด (เอ่น-ไม่หนา)

3. การอ้างอิงและบรรณานุกรม

3.1 การอ้างอิง ตามที่ มสธ.ใช้ในการทำงานวิชาการ มี 2 ระบบ คือ

3.1.1 ระบบนาม-ปี ใช้วิธีใส่วงเล็บ (ชื่อ นามสกุล ผู้แต่งพ.ศ.ที่พิมพ์)

3.1.2 ระบบเชิงอรรถ มีหลักการคือ

1) ให้ใส่ที่ท้ายหน้าโดยใช้รูปแบบตามที่คู่มือการพิมพ์วิทยานิพนธ์หรือการศึกษาค้นคว้าอิสระ(สารนิพนธ์)กำหนด

2) ลำดับต่อเนื่องตั้งแต่หน้าแรกจนหน้าสุดท้าย

3) ชื่อผู้เขียน “ชื่อบทความ” (กรณีของวารสารหรือหนังสือซึ่งมีหลายบทความที่ผู้แต่งหลายคน ให้ใส่ “---“ ครอปชื่อบทความ) ชื่อหนังสือ(ชื่อหนังสือต้องพิมพ์เอ่น) จังหวัด สำนักพิมพ์ (ไม่ต้องใส่คำว่าสำนักพิมพ์ ให้ใส่ชื่อสำนักพิมพ์เลย) พ.ศ.(ให้ใส่ปีไปเลยไม่ต้องใส่คำว่า พ.ศ.) หน้า

4) การอ้างอิงในงานวิจัย (ทั้ง การศึกษาค้นคว้าอิสระและวิทยานิพนธ์ของสาขาวิชา นิติศาสตร์ให้ใช้การอ้างอิงระบบเชิงอรรถเท่านั้น)

5) กรณีอ้างอิงซ้ำเล่ม ถ้าเป็นการอ้างอิงเชิงอรรถที่ต่อเนื่องกันให้ใช้ “เรื่องเดียวกัน” แต่ถ้าเชิงอรรถไม่ต่อเนื่องกัน (มีเชิงอรรถอื่นคั่น) ให้ใส่ชื่อผู้เขียน แล้วตามด้วยชื่อหนังสือ และหน้าที่อ้างอิง

หมายเหตุ สาขาวิชานิติศาสตร์ใช้ระบบเชิงอรรถ

3.2 บรรณานุกรม

ชื่อผู้เขียน พ.ศ. ชื่อหนังสือ จังหวัด สำนักพิมพ์

ตัวอย่างการอ้างอิงบรรณานุกรม

1. หนังสือ

1.1 เชิงอรรถ ชื่อผู้แต่ง. *ชื่อหนังสือ*. (ครั้งที่พิมพ์-กรณีพิมพ์มากกว่า 1 ครั้ง). จังหวัด/เมืองที่พิมพ์ : ชื่อสำนักพิมพ์. ปีที่พิมพ์. หน้าอ้างอิง.

กรณีหนังสือภาษาอังกฤษ

- ให้ใช้ “p.” (กรณีอ้างหน้าเดียว) หรือ “pp.” (กรณีอ้างหลายหน้า) แทนคำว่า “หน้า”

- ชื่อผู้แต่ง ให้ใช้ชื่อตัวก่อน แล้วตามด้วยนามสกุล (ต่างจากบรรณานุกรมที่ใช้นามสกุลก่อน แล้วตามด้วยชื่อตัว)

ตัวอย่าง

เกษมสันต์ วิลาวรรณ. *คำอธิบายกฎหมายแรงงาน*. (พิมพ์ครั้งที่ 22). กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน. 2558. หน้า 215.

Brian Bercusson. *European labour law*. Cambridge : Cambridge University Press. 2009. p.103.

1.2 บรรณานุกรม ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). *ชื่อหนังสือ*. (ครั้งที่พิมพ์-กรณีพิมพ์มากกว่า 1 ครั้ง). จังหวัด/เมืองที่พิมพ์: ชื่อสำนักพิมพ์.

ตัวอย่าง

เกษมสันต์ วิลาวรรณ.(2558). *คำอธิบายกฎหมายแรงงาน*. (พิมพ์ครั้งที่ 22). กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.

Bercusson, Brian. (2009). *European labour law*. Cambridge: Cambridge University Press.

2. หนังสือรายงานประจำปี และหนังสือที่พิมพ์ในโอกาสพิเศษ

2.1 เชิงอรรถ ชื่อหน่วยงาน. *ชื่อหนังสือ*. จังหวัด/เมืองที่พิมพ์: ชื่อหน่วยงานย่อยที่รับผิดชอบจัดทำ. ปีที่พิมพ์. หน้าอ้างอิง.

ตัวอย่าง

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. *21 ปีมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 5 กันยายน 2542*.

นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.2542. หน้า 20.

ILO, *A Fair Globalization: Creating opportunities for all, Report of the World Commission on the Social Dimension of Globalization*. Geneva:International Labour Office. 2004. p.143.

2.2 บรรณานุกรม ชื่อหน่วยงาน. (ปีที่พิมพ์). *ชื่อหนังสือ*. จังหวัด/เมืองที่พิมพ์: ชื่อหน่วยงานย่อยที่รับผิดชอบจัดทำ.

ตัวอย่าง

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.(2542). 21 ปีมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 5 กันยายน 2542.

นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

ILO, (2004). *A Fair Globalization: Creating opportunities for all, Report of the World Commission on the Social Dimension of Globalization*. Geneva: International Labour Office.

3. หนังสือแปล

3.1 เจริญธรรม ชื่อผู้แต่งของงานต้นฉบับ. *ชื่อเรื่องภาษาไทย* แปลจาก [ชื่อเรื่องงานต้นฉบับ] (ครั้งที่พิมพ์ – กรณีพิมพ์มากกว่า 1 ครั้ง) (ชื่อ, ผู้แปล). จังหวัด/เมืองที่พิมพ์: ชื่อสำนักพิมพ์. หน้าที่อ้างอิง.

ตัวอย่าง

โรแวน กิบสัน. *คิดใหม่เพื่ออนาคต* [Rethinking the future] (ธันยวัชร ไซยตระกูลชัย, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: ผู้จัดการ. 2544.หน้า 31.

3.2 บรรณานุกรม ชื่อผู้แต่งของงานต้นฉบับ.(ปีที่พิมพ์). *ชื่อเรื่องภาษาไทย* แปลจาก [ชื่อเรื่องงานต้นฉบับ] (ครั้งที่พิมพ์ – กรณีพิมพ์มากกว่า 1 ครั้ง) (ชื่อ, ผู้แปล). จังหวัด/เมืองที่พิมพ์: ชื่อสำนักพิมพ์.

ตัวอย่าง

โรแวน กิบสัน. (2544). *คิดใหม่เพื่ออนาคต* [Rethinking the future] (ธันยวัชร ไซยตระกูลชัย, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: ผู้จัดการ.

4. บทความในวารสาร

4.1 เจริญธรรม ชื่อผู้แต่ง. ชื่อบทความ. *ชื่อวารสาร*, เลขปีที่(เลขฉบับที่), เลขหน้าของบทความทั้งเรื่อง. หน้าที่อ้างอิง.

ตัวอย่าง

เพชร จารุสกุล. ผลกระทบของการใช้คำนำหน้านามหญิงที่สมรสว่า “นางสาว”. *วารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมมาธิราช*, 20(1), 28-34.หน้า 29.

Cleopatra Doumbia-Henry. Free Trade Agreements and Labour Rights: Recent Developments, *International Labour Review*, 145(No.3), 183-190, p.185.

4.2 บรรณานุกรม ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. *ชื่อวารสาร*, เลขปีที่(เลขฉบับที่), เลขหน้าของบทความทั้งเรื่อง.

ตัวอย่าง

เพชร จารุสกุล. (2551). ผลกระทบของการใช้คำนำหน้านามหญิงที่สมรสว่า “นางสาว”. *วารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมมาธิราช*, 20(1), 28-34.

Doumbia-Henry. Cleopatra. (2006) Free Trade Agreements and Labour Rights: Recent Developments, *International Labour Review*, 145(No.3), 183-190.

5. บทความในหนังสือพิมพ์

5.1 เจริญธรรม ชื่อผู้แต่ง. ชื่อบทความ. ชื่อหนังสือพิมพ์. (ปีที่พิมพ์, วันที่/เดือน). เลขหน้า.

ตัวอย่าง

สุริวงค์ เอื้อปฏิภาน. ทำไมจึงมั่นใจมีเลือกตั้งปี 60. *มติชนรายวัน*. (2559, 29 มกราคม). หน้า 2.

5.2 บรรณานุกรม ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์, วันที่/เดือน). ชื่อบทความ. ชื่อหนังสือพิมพ์. เลขหน้า.

ตัวอย่าง

สุริวงค์ เอื้อปฏิภาน. (2559, 29 มกราคม). ทำไมจึงมั่นใจมีเลือกตั้งปี 60. *มติชนรายวัน*. หน้า 2.

6. บทความในสารานุกรม

6.1 เจริญธรรม ชื่อผู้แต่ง. ชื่อบทความ. ใน ชื่อสารานุกรม. ปีที่พิมพ์. (หมายเลขเล่มที่ปรากฏบทความ, หน้า).

ตัวอย่าง

วุฒิชัย มูลศิลป์. กฎหมายตราสามดวง. ใน *สารานุกรมประวัติศาสตร์ไทย*. 2549. (เล่ม 1, อักษร ก, น.12-16).

6.2 บรรณานุกรม ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ใน ชื่อสารานุกรม. (หมายเลขเล่มที่ปรากฏบทความ, หน้า).

ตัวอย่าง

วุฒิชัย มูลศิลป์. (2549). กฎหมายตราสามดวง. ใน *สารานุกรมประวัติศาสตร์ไทย*. (เล่ม 1, อักษร ก, หน้า 12-16).

7. วิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระ

7.1 เจริญธรรม ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์. ชื่อวิทยานิพนธ์ (ระดับของวิทยานิพนธ์). ชื่อสถาบัน, จังหวัดหรือเมืองที่พิมพ์. ปีที่พิมพ์. หน้าอ้างอิง.

ตัวอย่าง

อภิรัตน์ ทองประดิษฐ์. คำตอบแทนและการประกันสังคมของผู้รับงานไปทำที่บ้าน (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี. 2555. หน้า 17.

วรรณวิมล ไรวงษ์. การตรวจสอบการจับกุมตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553. (การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาโท) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี. 2556. หน้า 31.

7.2 บรรณานุกรม ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์. (ปีที่พิมพ์). ชื่อวิทยานิพนธ์ (ระดับของวิทยานิพนธ์). ชื่อสถาบัน, จังหวัดหรือเมืองที่พิมพ์. หน้าที่อ้างอิง.

ตัวอย่าง

อภิรัตน์ ทองประดิษฐ์. (2555). คำตอบแทนและการประกันสังคมของผู้รับงานไปทำที่บ้าน (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

วรรณวิมล ไรวงษ์. (2556). การตรวจสอบการจับกุมตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553. (การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญามหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

8. จุลสารและเอกสารไม่ได้ตีพิมพ์เผยแพร่

8.1 เจริญธรรม ชื่อผู้แต่ง. ชื่อเรื่อง. จังหวัด/เมืองที่พิมพ์: ชื่อสำนักพิมพ์. ปีที่พิมพ์. หน้าที่อ้างอิง.

ตัวอย่าง

ชนินาฏ ลีตส์. คำแนะนำการทำวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ. นนทบุรี: สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (ม.ป.ท.). หน้า 5.

หมายเหตุ:

ม.ป.ป. ให้ใช้ในกรณีที่ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์.

ม.ป.พ. ให้ใช้ในกรณีที่ไม่ปรากฏชื่อสำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ม.ป.ท. ให้ใช้ในกรณีที่ไม่ปรากฏทั้งสถานที่พิมพ์และปีที่พิมพ์.

ถ้าไม่ปรากฏทั้งสถานที่พิมพ์ และปีที่พิมพ์ให้ใช้ ม.ป.ท. หรือ, ม.ป.ป.

8.2 บรรณานุกรม ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. จังหวัด/เมืองที่พิมพ์: ชื่อสำนักพิมพ์.

ตัวอย่าง

ชนินาฏ ลีตส์. (ม.ป.ท.). คำแนะนำการทำวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ. นนทบุรี: สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

9. การสัมภาษณ์

9.1 บทสัมภาษณ์ที่ไม่ได้ตีพิมพ์ โดยผู้เขียน/ผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์

9.1.1 เจริญธรรม ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์. ชื่อตำแหน่ง (ถ้ามี). สถานที่สัมภาษณ์. วัน เดือน ปีที่สัมภาษณ์.

ตัวอย่าง

กุลพล พลวัน. สัมภาษณ์ที่สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 20 กันยายน 2547.

9.1.2 บรรณานุกรม ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ .(ปีที่สัมภาษณ์). ชื่อตำแหน่ง (ถ้ามี). สถานที่สัมภาษณ์. วัน เดือน ปีที่สัมภาษณ์.

ตัวอย่าง

กุลพล พลวัน. (2547). สัมภาษณ์ที่สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 20 กันยายน 2547.

9.2 บทสัมภาษณ์ที่พิมพ์เผยแพร่ ให้ใช้แบบแผนตามประเภทเอกสารที่พิมพ์เผยแพร่

9.2.1 เิงอรธ ให้ใช้แบบแผนตามประเภทเอกสารที่พิมพ์เผยแพร่ เช่น ถ้าพิมพ์เผยแพร่โดยวารสาร ก็ใช้รูปแบบการอ้างอิงบทความในวารสาร ถ้าพิมพ์เผยแพร่โดยหนังสือพิมพ์ ก็ใช้รูปแบบการอ้างอิงบทความในหนังสือพิมพ์

ตัวอย่าง

รังสรรค์ แสงสุข. “สัมภาษณ์ผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีมหาวิทยาลัยรามคำแหง”. สัมภาษณ์โดย กองบรรณาธิการ. *ข่าวรวมคำแหง*. 13 ธันวาคม 2536. หน้า 3.

John Fowles. “A Conversation with John Fowles” Interview by Robert Foulke. *Salmagudi*. 68-69 (fall-winter 1985): 367-368.

9.2.2 บรรณานุกรม ให้ใช้แบบแผนตามประเภทเอกสารที่พิมพ์เผยแพร่

ตัวอย่าง

รังสรรค์ แสงสุข. (2536). “สัมภาษณ์ผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีมหาวิทยาลัยรามคำแหง.” สัมภาษณ์โดย กองบรรณาธิการ. *ข่าวรวมคำแหง*, 13 ธันวาคม 2536, หน้า 3.

Fowles, John. “A Conversation with John Fowles.” Interview by Robert Foulke, *Salmagudi*, 68-69 (fall-winter 1985): 367-368.

10. สารสนเทศบน Internet

10.1 สารสนเทศนั้นมีลักษณะเป็นข้อมูลประชาสัมพันธ์ทั่วไป

10.1.1 เิงอรธ ชื่อเว็บ. ชื่อข้อมูลประชาสัมพันธ์. วัน เดือน ปี ที่สืบค้น. สืบค้นจาก URL ของข้อมูลนั้น. (ถ้าอ้างอิงเว็บภาษาต่างชาติให้ใช้ “Retrieved from” แทนคำว่า “สืบค้นจาก”)

ตัวอย่าง

กระทรวงยุติธรรม. 119 ปี สถาปนากกระทรวงยุติธรรม. 1 พฤศจิกายน 2553 สืบค้นจาก http://www.moj.go.th/th/justice/home2-cms-transmit.php?section=main_magazine.

The Open University of Japan. *Academic Procedures*. October 27, 2010. Retrieved from: http://www.ouj.ac.jp/eng/pdf/Academic_Procedures.pdf.

10.1.2 บรรณานุกรม ชื่อเว็บ. (ปี ที่สืบค้น). ชื่อข้อมูลประชาสัมพันธ์. วัน เดือน ปี ที่สืบค้น. สืบค้นจาก URL ของข้อมูลนั้น.

ตัวอย่าง

กระทรวงยุติธรรม. (2553) 119 ปี สถาปนากระทรวงยุติธรรม. 1 พฤศจิกายน 2553. สืบค้นจาก http://www.moj.go.th/th/justice/home2-cms-transmit.php?section=main_magazine.

The Open University of Japan. (2010). "Academic Procedures". October 27, 2010. Retrieved from: http://www.ouj.ac.jp/eng/pdf/Academic_Procedures.pdf.

10.2 สารสนเทศนั้นมีลักษณะเป็นบทความ

10.2.1 เชิงอรรถ ชื่อผู้แต่ง. ชื่อบทความ. ชื่อเว็บ. วัน เดือน ปี ที่สืบค้น. สืบค้นจาก URL ของบทความนั้น (ถ้าอ้างอิงเว็บภาษาต่างชาติให้ใช้ "Retrieved from" แทนคำว่า "สืบค้นจาก")

ตัวอย่าง

คัมภีร์ แก้วเจริญ. อัยการอิสระ. คัมภีร์กฎหมาย. 1 พฤศจิกายน 2553. สืบค้นจาก <http://www.comepee.com>.

10.2.2 บรรณานุกรม ชื่อผู้แต่ง.(ปีที่สืบค้น). ชื่อบทความ. ชื่อเว็บ. วัน เดือน ปี ที่สืบค้น. สืบค้นจาก URL ของบทความนั้น

ตัวอย่าง

คัมภีร์ แก้วเจริญ. (2553). อัยการอิสระ. คัมภีร์กฎหมาย. 1 พฤศจิกายน 2553. สืบค้นจาก <http://www.comepee.com>.

11. สารสนเทศจากวัสดุสารสนเทศ

11.1 เชิงอรรถ ชื่อผู้สร้างงาน. ชื่อเรื่อง. (ชนิดของสารสนเทศ เช่น ซีดี ซีดีรอม ภาพยนตร์ เป็นต้น). จังหวัดหรือเมืองที่ผลิต: ผู้ผลิต. ปีที่ผลิต.

ตัวอย่าง

อิทธิสุนทร วิชัยลักษณ์ (ผู้กำกับ). โหมโรง. [ภาพยนตร์]. กรุงเทพฯ: สหมงคลฟิล์ม อินเตอร์เนชั่นแนล. 2544.

11.2 บรรณานุกรม ชื่อผู้สร้างงาน. (ปีที่ผลิต). ชื่อเรื่อง. (ชนิดของสารสนเทศ เช่น ซีดี ซีดีรอม ภาพยนตร์ เป็นต้น). จังหวัดหรือเมืองที่ผลิต: ผู้ผลิต.

ตัวอย่าง

อิทธิสุนทร วิชัยลักษณ์ (ผู้กำกับ). (2544). โหมโรง. [ภาพยนตร์]. กรุงเทพฯ: สหมงคลฟิล์ม อินเตอร์เนชั่นแนล.

12. เอกสารการสอนและประมวลสาระชุดวิชา

12.1 เชิงอรรถ ชื่อผู้แต่ง. ชื่อหน่วย. ใน ชื่อเอกสารการสอนชุดวิชาหรือชื่อประมวลสาระชุดวิชา เล่มที่, หน่วยที่, ปรับปรุงครั้งที่ (กรณีที่มีการปรับปรุงเอกสารการสอนหรือประมวลสาระชุดวิชา).

นนทบุรี: ชื่อสาขาวิชาที่รับผิดชอบ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ปีที่พิมพ์. เลขหน้า.

ตัวอย่าง

กิตติพงศ์ หังสพฤกษ์. จ้างแรงงาน. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายพาณิชย์ 1*, เล่มที่ 2, หน่วยที่ 12, นนทบุรี: สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2547. หน้า 205.

12.2 บรรณานุกรม ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อหน่วย. ใน *ชื่อเอกสารการสอนชุดวิชาหรือชื่อประมวลสาระชุดวิชา*, เล่มที่, หน่วยที่, ปรับปรุงครั้งที่ (กรณีที่มีการปรับปรุงเอกสารการสอนหรือประมวลสาระชุดวิชา) นนทบุรี : ชื่อสาขาวิชาที่รับผิดชอบ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ตัวอย่าง

กิตติพงศ์ หังสพฤกษ์. (2547). จ้างแรงงาน. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายพาณิชย์ 1*, เล่มที่ 2, หน่วยที่ 12, นนทบุรี: สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

13. สิ่งพิมพ์รัฐบาล

13.1 เิงอรธ ชื่อหน่วยงาน. *ชื่อเอกสาร*. จังหวัดหรือเมืองที่พิมพ์: หน่วยงานรองที่รับผิดชอบการพิมพ์. ปีที่พิมพ์. เลขหน้า.

ตัวอย่าง

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. *ชนบทไทย*. กรุงเทพฯ: กองศึกษาภาวะเศรษฐกิจและเผยแพร่การพัฒนา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2523. หน้า 10.

13.2 บรรณานุกรม ชื่อหน่วยงาน. (ปีที่พิมพ์). *ชื่อเอกสาร*. จังหวัดหรือเมืองที่พิมพ์: หน่วยงานรองที่รับผิดชอบการพิมพ์.

บรรณานุกรม

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2523). *ชนบทไทย*. กรุงเทพฯ:

กองศึกษาภาวะเศรษฐกิจและเผยแพร่การพัฒนา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

14. รายงานวิจัย

14.1 เิงอรธ ชื่อผู้วิจัย. *ชื่อรายงานวิจัย*. ชื่อหน่วยงานที่ให้ทุนทำการวิจัย. จังหวัดหรือเมืองที่พิมพ์. ปีที่พิมพ์. เลขหน้า .

ตัวอย่าง

ชัยอนันต์ สมุทวณิช. *รายงานการวิจัยประกอบร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ประเด็น ทรัพยากรเพื่อการศึกษา*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ. 2541. หน้า 36.

14.2 บรรณานุกรม ชื่อผู้วิจัย. (ปีที่พิมพ์). *ชื่อรายงานวิจัย*. ชื่อหน่วยงานที่ให้ทุนทำการวิจัย. จังหวัดหรือเมืองที่พิมพ์.

ตัวอย่าง

ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2541). รายงานการวิจัยประกอบร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ....
ประเด็น ทรัพยากรเพื่อการศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ

15. คำพิพากษาศาลฎีกา

15.1 การอ้างอิงเนื้อความในคำพิพากษาศาลฎีกา ให้พิมพ์ “คำพิพากษาศาลฎีกาที่” หรือ “ฎ.”
ตามด้วยเลขคำพิพากษาศาลฎีกา / พ.ศ.

ตัวอย่าง การอ้างเฉพาะเลขคำพิพากษาศาลฎีกา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8629/2550

ตัวอย่าง การอ้างเนื้อความคำพิพากษาศาลฎีกาไว้ที่เชิงอรรถ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8629/2550 การที่ศาลแรงงานกลางวินิจฉัยว่าการที่จำเลยเลิกจ้าง
โจทก์เป็นการเลิกจ้างที่ไม่เป็นธรรมแล้วไม่กำหนดค่าเสียหายให้แก่โจทก์ โดยเห็นว่าจำเลยยินยอมจ่าย
ค่าชดเชย สิ้นจ้างแทนการบอกกล่าวล่วงหน้า และดอกเบียแก่โจทก์แล้ว ประกอบกับที่โจทก์ได้งานใหม่
ทำแล้วภายหลังถูกเลิกจ้างเพียงหนึ่งเดือนจึงไม่ได้รับความเสียหายนั้น เป็นการไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องตาม
พ.ร.บ. จัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงานฯ มาตรา 49

15.2 การอ้างหมายเหตุท้ายคำพิพากษาศาลฎีกา ซึ่งผู้เขียนหมายเหตุ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ .
แหล่งที่มา . ถ้าเป็นเอกสารพิมพ์ ให้ระบุ เล่มคำพิพากษาศาลฎีกา แต่ถ้าสืบค้นจากเว็บ ให้ใส่ URL ของ
คำพิพากษาศาลฎีกานั้น

ตัวอย่าง การอ้างจากตัวเล่มคำพิพากษาศาลฎีกา

อโนชา ชีวิตโสภณ. หมายเหตุท้ายคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 883/2549. แหล่งที่มา สำนักวิชาการ.
เล่ม 5 หน้า 355.

ตัวอย่าง กรณีสืบค้นจาก เว็บของศาลฎีกา

อโนชา ชีวิตโสภณ. หมายเหตุท้ายคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 883/2549. แหล่งที่มา สำนักวิชาการ. 10
มกราคม 2556 . จาก <http://www.deka2007.supremecourt.or.th/deka/web/search.jsp>.

16. การอ้างอิงข้อความจากงานวิชาการอื่น

16.1 เชิงอรรถ อ้างอิงตามประเภทเอกสารต้นฉบับ แล้วตามด้วยคำว่า “อ้างใน” ตามด้วย
เอกสารที่อ้างอิงงานต้นฉบับนั้น

ตัวอย่าง

ฉันทนา เจริญศักดิ์. รายงานหญิงและแรงงานเด็ก. ใน *ประมวลสาระชุดวิชากฎหมายแรงงานและ
การอุตสาหกรรมขั้นสูง*, เล่ม 1, หน่วยที่ 6 . นนทบุรี: สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
2552. หน้า 6-22 ถึง 6-23. อ้างใน พัลลอง มั่นดี. การคุ้มครองดูแลบุตรของลูกจ้างก่อนและหลังคลอด .
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารคดี). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี. 2556. หน้า 50.

International Labour Organization. *Maternity Protection*. May 28, 2014. from <http://www.ilo.org/global/topics/equality-and-discrimination/maternity-protection/lang-en/index.htm> อ้างอิงใน ชญา เรื่องปราชญ์. *การคุ้มครองลูกจ้างหญิงมีครรภ์และสวัสดิการภายหลังคลอดบุตร*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี. 2556. หน้า 131.

16.2 บรรณานุกรม อ้างอิงตามประเภทเอกสารต้นฉบับ แล้วตามด้วยคำว่า “อ้างอิง” ตามด้วยเอกสารที่อ้างอิงงานต้นฉบับนั้น

ตัวอย่าง

ฉันทนา เจริญศักดิ์. (2552). รายงานหญิงและแรงงานเด็ก. ใน *ประมวลสาระชุดวิชากฎหมายแรงงานและการอุตสาหกรรมขั้นสูง*, เล่ม 1, หน่วยที่ 6. นนทบุรี: สาขาวิชานิติศาสตร์.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. หน้า 6-22 ถึง 6-23. อ้างอิง พัลลอง มั่นดี. *การคุ้มครองดูแลบุตรของลูกจ้างก่อนและหลังคลอด*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต).

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี. 2556. หน้า 50.

International Labour Organization. (2014). *Maternity Protection*. May 28, 2014. from <http://www.ilo.org/global/topics/equality-and-discrimination/maternity-protection/lang-en/index.htm> อ้างอิงใน ชญา เรื่องปราชญ์. *การคุ้มครองลูกจ้างหญิงมีครรภ์และสวัสดิการภายหลังคลอดบุตร*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

17. การอ้างอิงซ้ำเรื่องเดิม

17.1 การอ้างอิงซ้ำที่ต่อเนื่องกัน ให้ใช้คำว่า “เรื่องเดียวกัน”.

17.2 การอ้างอิงซ้ำที่ไม่ต่อเนื่อง (มีเชิงอรรถอื่นคั่น) ให้ใส่ชื่อผู้แต่ง แล้วตามด้วยชื่อหนังสือ และหน้าที่อ้างเท่านั้น

ตัวอย่าง

วิจิตร วิเชียรชม. *ย่อหลักกฎหมายแรงงาน*. หน้า 320 .

ภาคผนวก

บศ. 001

บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
แบบขออนุมัติทำวิทยานิพนธ์

เรื่อง ขออนุมัติทำวิทยานิพนธ์

เรียน ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำสาขาวิชา.....

สิ่งที่แนบมาด้วย โครงร่างวิทยานิพนธ์ 10 ชุด

ข้าพเจ้า.....นักศึกษาบัณฑิตศึกษาระหัสประจำตัว

..... แขนงวิชา .....วิชาเอก .....

มีความประสงค์จะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง.....

ชื่อเรื่องเป็นภาษาอังกฤษ.....

โดยมีรายละเอียดดังโครงร่างวิทยานิพนธ์ที่แนบ (บศ. 002)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติ

(ลงชื่อ)

.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความเห็นอาจารย์ที่ปรึกษา

.....

.....

.....

(ลงชื่อ)

.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้อเสนอของแขนงวิชา

แขนงวิชาได้พิจารณาแล้วขอเสนอแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. _____	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
2. _____	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
3. _____	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(ลงชื่อ)

.....

(.....)

.....

ผู้แทนหลักสูตรบัณฑิตศึกษาแขนงวิชา

.....

มติคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา ประจำสาขาวิชา

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำสาขาวิชาในการประชุมครั้งที่.....

วันที่.....ได้พิจารณาแล้วมีมติเห็นชอบแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตามเสนอ

(ลงชื่อ)

(.....)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำวิชา.....

สำเนาแจ้งบุคคลต่อไปนี้

1. นักศึกษา

_____

2. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.1 _____

2.2 _____

2.3 _____

3. อาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ

_____

บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

แบบเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์

ชื่อเรื่อง(ภาษาไทย).....

.....

.....

ชื่อนักศึกษา..... รหัส

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....

.....

.....

ประเด็นปัญหาการวิจัย.....

.....

.....

.....

วิธีการวิจัย.....

.....

.....

.....

ระยะเวลาและขั้นตอนในการดำเนินงาน.....

.....

.....

.....

ประมาณการค่าใช้จ่าย.....

.....

.....

.....

คำอธิบายการกรอก
แบบเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์บศ.002
(Thesis outline)

โครงร่างวิทยานิพนธ์เป็นการนำเสนอส่วนต่างๆอย่างย่อๆของวิทยานิพนธ์นักศึกษาจะจัดทำ โดยจะต้องเสนอพร้อมกับแบบขออนุมัติทำวิทยานิพนธ์ (แบบบศ. 001) โครงร่างวิทยานิพนธ์ควร ประกอบด้วยหัวข้อดังต่อไปนี้

1. **ชื่อเรื่อง**ต้องระบุชื่อเรื่องที่เป็นภาษาไทย ชื่อเรื่องควรมีความกะทัดรัด ชัดเจน มีความหมายตรงกับจุดประสงค์ของการศึกษาค้นคว้าหลังจากเสนอชื่อเรื่องแล้วควรมีข้อความสั้น ๆ เป็นความนำ กล่าวถึง ความเป็นมาของเรื่องที่จะศึกษาวิจัย อย่างย่อ ๆ
2. **วัตถุประสงค์**บอกวัตถุประสงค์ของการวิจัย อาจทำเป็นข้อ ๆ เพื่อให้เห็นชัดเจนก็ได้
3. **ประเด็นปัญหาการวิจัย** (Statement of the Problem) ระบุประเด็นปัญหาของการวิจัยใหญ่ๆแต่ยังไม่ต้องระบุประเด็นปัญหาย่อยๆกล่าวคือให้ระบุคำถามที่ต้องการค้นหาคำตอบจากการวิจัย
4. **วิธีการวิจัย**กล่าวอย่างย่อ ๆ เกี่ยวกับวิธีการวิจัย ซึ่งควรครอบคลุมถึงรูปแบบการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือการวิจัย วิธีการรวบรวมข้อมูล วิธีการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล
5. **ระยะเวลาและขั้นตอนการดำเนินงาน**ควรระบุกิจกรรมสำคัญและกำหนดตารางเวลาของแต่ละกิจกรรม ตั้งแต่ต้นจนสิ้นสุดโครงการอย่างคร่าว ๆ
6. **ประมาณการค่าใช้จ่าย**เสนอประมาณการค่าใช้จ่ายของการดำเนินงานในโครงการ

บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
แบบเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์

-----

1. โครงการวิจัยเรื่อง

.....
.....

2. ความเป็นมา

.....
.....
.....

3. กรอบความคิดทางทฤษฎี

.....
.....
.....

4. วัตถุประสงค์

.....
.....
.....

5. ประเด็นปัญหาการวิจัย

.....
.....
.....

6. สมมติฐานการวิจัย

.....
.....
.....

7. ขอบเขตการวิจัย

.....
.....
.....

8. คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

.....
.....
.....

9. ความสำคัญของเรื่องที่วิจัย

.....
.....
.....

10. ระเบียบวิธีวิจัย

.....
.....
.....

11. กำหนดการดำเนินงานวิจัย

.....
.....
.....

12. ทรัพยากรที่ใช้

.....
.....
.....

13. แนวทางในการเสนอรายงานวิทยานิพนธ์

.....
.....
.....

เอกสารประกอบการเสนอขอแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ประจำภาคการศึกษาที่ ...../.....

1. ชื่อเรื่อง
(ภาษาไทย).....
.....
(ภาษาอังกฤษ).....
.....
2. ชื่อนักศึกษา..... รหัสนักศึกษา.....
แขนงวิชา..... วิชาเอก.....
3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
.....
.....
.....
4. วิธีดำเนินการวิจัย
.....
.....
.....
5. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
5.1..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
5.2..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
5.3..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
6. คาดว่าจะสำเร็จการศึกษาในภาคการศึกษาที่...../.....
7. วันที่นักศึกษานำเสนอ
.....

เอกสารประกอบการเสนอขอแต่งตั้ง

อาจารย์พิเศษบัณฑิตศึกษาศาखाวิชา.....

หลักสูตร..... เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ปี .....

1. ชื่อ-สกุล .....
2. ตำแหน่งทางวิชาการ .....
3. ตำแหน่งทางบริหาร.....
หน่วยงาน .....
4. สถานที่ติดต่อ .....
- ที่ทำงาน ..... โทรศัพท์ .....
- ที่บ้าน ..... โทรศัพท์ .....
- Email:.....

5. คุณวุฒิการศึกษา

ระดับการศึกษา	วุฒิ	วิชาเอก	สถาบัน	ปีที่สำเร็จ
ปริญญาตรี				
ปริญญาโท				
ปริญญาเอก				
อื่น ๆ				

6. สาขาวิชา/เรื่องที่เกี่ยวข้อง

.....

7. ประสบการณ์สอนระดับบัณฑิตศึกษา โปรดระบุ รายวิชา/ชุดวิชา หลักสูตร เพื่อประกอบการพิจารณา (ถ้ามี)

- 1) .....
- 2) .....

8. รายละเอียดในการแต่งตั้งเพื่อทำหน้าที่เป็น

- คณะกรรมการผลิต/ปรับปรุง/ผู้ร่วมผลิต/ปรับปรุง ชุดวิชา.....
- อาจารย์สัมมนาเสริม/เข้ม ชุดวิชา.....
- อาจารย์ที่ปรึกษาคุณิพนธ์/วิทยานิพนธ์/การศึกษาค้นคว้าอิสระ

.....

ประธานกรรมการ/กรรมการสอบดุขงุณินิพนธ์/วิทยานิพนธ์/การศึกษาคั่นคว่ำอิสระ

อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

9. ผลงานทางวิชาการ โปรดกรอกข้อมูลในรูปแบบ สมอ.08

ลำดับที่	รายละเอียดผลงาน
ผลงานวิจัย จำนวน.....เรื่อง	
1.	
2.	
บทความทางวิชาการ (ที่ไม่ใช่วิจัย) จำนวน.....เรื่อง	
1.	
2.	
หนังสือ/ตำรา/เอกสารประกอบการสอน จำนวน.....เรื่อง	
1.	
2.	
ผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่น* จำนวน.....เรื่อง	
1.	
2.	

หมายเหตุ

* ตามประกาศ ก.พ.อ. เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่ง ฯ พ.ศ. 2563 ได้ระบุผลงานทางวิชาการ ในลักษณะอื่น ได้แก่ 1. ผลงานวิชาการเพื่ออุตสาหกรรม 2. ผลงานวิชาการเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและการเรียนรู้ 3. ผลงานวิชาการเพื่อพัฒนานโยบายสาธารณะ 4. กรณีศึกษา (Case Study) 5. งานแปล 6. พจนานุกรม สารานุกรม นามานุกรม และงานวิชาการในลักษณะเดียวกัน 7. ผลงานสร้างสรรค์ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 8. ผลงานสร้างสรรค์ ด้านสุนทรียะ ศิลปะ 9. สิทธิบัตร 10. ซอฟต์แวร์

<p>สาขาวิชาได้ตรวจสอบแล้วเป็นไปตามเกณฑ์</p> <p>ลงนาม.....</p> <p>ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำสาขาวิชา/ ประธานกรรมการประจำสาขาวิชา</p>	<p>สำนักบัณฑิตศึกษาได้ตรวจสอบแล้ว</p> <p>เป็นไปตามเกณฑ์</p> <p>ไม่เป็นไปตามเกณฑ์</p> <p>ลงนาม.....</p> <p>เจ้าหน้าที่สำนักบัณฑิตศึกษา</p>
--	---

แบบบศ.006

บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
แบบคำร้องขอสอบวิทยานิพนธ์

เรียน ประธานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.....

ข้าพเจ้านาย/นาง/นางสาว.....รหัสประจำตัว.....

สาขาวิชา.....แขนงวิชา.....วิชาเอก.....

มีความประสงค์จะขอสอบวิทยานิพนธ์ดังนี้

( ) ครั้งที่1 ในวันที่.....สถานที่สอบ.....

( ) ครั้งที่2 ในวันที่.....สถานที่สอบ.....

ข้าพเจ้าได้สอบวิทยานิพนธ์ครั้งที่ 1 มาแล้วเมื่อวันที่.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติ

ลงชื่อนักศึกษา.....

(.....)

(วันที่) .....

*ทั้งนี้ ข้าพเจ้าได้ลงทะเบียนสอบวิทยานิพนธ์แล้ว ตามใบเสร็จรับเงินเลขที่ ..... ลงวันที่ .....

ตั้งสำเนาที่แนบ

ความเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาแล้วเห็นว่า

( ) ยังไม่สมควรสอบ

เพราะ.....

( ) สมควรให้สอบได้

โดยมีคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ดังนี้

1. .... ประธานกรรมการ

2. .... กรรมการ

3. .... กรรมการ

4. .... กรรมการ

ลงนาม..... ( ) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ วันที่.....	ลงนาม..... ( ) ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำสาขาวิชา ..... วันที่.....
---	--

แบบเสนอชื่อกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

สาขาวิชา.....

(วันที่) .....

เรื่อง ขอเสนอรายชื่อกกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

เรียน ประธานกรรมการประจำสาขาวิชา.....

ด้วยนักศึกษาชื่อ.....รหัส.....

แขนงวิชา.....วิชาเอก.....

พร้อมจะสอบวิทยานิพนธ์ในภาคการศึกษาที่..... จึงขอเสนอรายชื่อกกรรมการ
สอบวิทยานิพนธ์ดังเอกสารที่แนบและขอความอนุเคราะห์ทรัพยากรดังนี้

- เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ
- คอมพิวเตอร์โปรแกรม.....
- LCD Projector
- โทรทัศน์
- เครื่องเล่นเทปภาพ
- เครื่องเล่นเทปเสียง
- อื่นๆ .....

( )

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

- หมายเหตุ
1. นักศึกษาจะต้องผ่านการลงทะเบียนและเข้ารับการสัมมนาเข้าวิทยานิพนธ์ 3 แล้ว
  2. นักศึกษาจะต้องลงทะเบียนสอบวิทยานิพนธ์ก่อนวันสอบตามระเบียบมหาวิทยาลัย